

Proměna velehradského poutního areálu: rehabilitace a inovace tisková zpráva 15. 6. 2012

Poutní místo Velehrad prodělalo v uplynulých dvou a půl letech zásadní změnu srovnatelnou svým rozsahem pouze se stavebními pracemi, které si ve velehradském klášteře vynutil rozsáhlý požár v roce 1781. Tehdy byl středověký klášter zcela změněn v duchu nastupujícího barokního slohu. **Současná obnova po stavební stránce v podstatě definitivně dokonala přerod zrušeného cisterciáckého klášteře (1784) v poutní místo. Současně však došlo i ke zhodnocení celku bývalého klášteře, který byl v roce 2008 prohlášen národní kulturní památkou.** Nejvýraznějším vyjádřením obojího je realizace výstavby „ohradní zdi s nikami“ při silnici procházející obcí Velehrad. Ta jednak znovu vymezuje klášterní areál od okolí, zejména pak hlučné cesty, současně je však také prvkem typickým pro řadu poutních míst – ambitem určeným k meditaci a setrvání. Stavba se stala místem prezentace osmera soch, které do roku 1990 stály na zdi směřující od silnice k bazilice.

Zatímco plocha nádvoří před bazilikou byla vydlážděna tak, aby zde bylo možné realizovat setkání početných poutníků, prostor podél baziliky poskytuje v souvislosti s výsadbou zeleně možnost odpočinku a stínu. **Dozděním objevených hradebních zdí** je zde připomenuta středověká fortifikace klášteře i vytvořena dlouhá lavice zvoucí ke spočinutí. Z hlediska archeologických objevů je možné akcentovat nález severozápadní hranolové nárožní věže a severovýchodní kruhové věže. Severovýchodně od baziliky je situován **nový objekt hygienických zařízení** s dostatečnou kapacitou. Naopak na severozápadě naleznou návštěvníci poutního místa **multifunkční Velehradský dům svatých Cyrila a Metoděje** s informačním centrem, výstavními prostory, cukrárnou a poutní prodejnou. Nečekané krásy se dočkal park lemující klášterní budovy z vnější strany. Obnovena byla také **budova fary** tvořící součást klášterních objektů.

Projekt Velehrad – centrum kulturního dialogu západní a východní Evropy je nyní ve třetí třetině své realizační fáze. V současnosti probíhají práce na **rekonstrukci kostelíku Cyrilka**, neogotické stavbě s historií sahající až do 13. století, pokračují restaurátorské práce na **obnově interiéru hlavní lodi baziliky, kůru, podkruchtí a varhanního stroje i nástroje**, bude zahájena **obnova pláště baziliky** a pokračovat bude rovněž **stavební obnova pozůstatků středověkého klášteře** v širším povědomí známých jako „lapidárium.“ Zde také vznikne **stálá expozice „Velehrad na křižovatkách evropských dějin“**, která bude mít své pokračování ve Velehradském domě sv. Cyrila a Metoděje.

Obnovený velehradský areál tak nabídne nevyhraněnému návštěvníkovi - člověku otevřenému hodnotám, turistovi - člověku, který hledá inspiraci, poutníkovi - křesťanu západní i východní tradice, dětskému návštěvníkovi - generaci první poloviny 21. století, pohled na krásu poutní baziliky, odraz svědectví dějin, živé duchovní a kulturní dědictví v uměleckých skvostech, posvátnou jedinečnost velehradského genius loci („to proč se na nějaké místo vracíme“) a stopy svatosti našich předků. Bude zde možné důstojným způsobem oslavit jubileum 1150 let od příchodu sv. Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu, které si připomeneme v příštím roce. Rozhodujícím způsobem k tomu přispívá projekt Velehrad – centrum kulturního dialogu západní a východní Evropy s rozpočtem 345 837 000 Kč, financovaný Evropskou unií – Evropským fondem pro regionální rozvoj a státním rozpočtem ČR prostřednictvím Integrovaného operačního programu IOP.